

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету суспільних
наук
Протокол № 7 від 23.12.2022р.
/Юрій ОСТАПЕЦЬ/
« 26 » грудня 2022 року

КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ

УЖГОРОД 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Вища педагогічна освіта: зарубіжний досвід	4
Інформаційні технології в управлінні освітніми закладами	6
Контроль та оцінювання результатів професійного навчання	8
Культура управлінського спілкування.....	11
Моделювання професійної підготовки і діяльності фахівців	13
Моніторинг якості освіти	15
Педагогіка сімейного виховання	16
Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти	18
Професійна етика	20
Професійне педагогічне спілкування.....	21
Системний та інтегративний підходи в освіті.....	23
Студентоцентризований підхід у вищій школі.....	25
Теоретико-методологічні основи професійної освіти	27
Управління розвитком особистості у системі вищої освіти	28
Формування міжетнічної толерантності у студентів.....	30

ВСТУП

Відповідно до розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.), вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору студентів для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Обсяг вибіркових навчальних дисциплін становить неменше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного рівня освіти.

Каталог містить анотований перелік дисциплін, які пропонуються для обрання здобувачами вищої освіти згідно з навчальним планом на наступний навчальний рік відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>).

Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти обирають дисципліни згідно з навчальним планом на 1-й та 2-й семестри навчання в строки, визначені Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Вища педагогічна освіта: зарубіжний досвід

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Освіта в полікультурному суспільстві Психологія і педагогіка вищої освіти
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Вища педагогічна освіта: зарубіжний досвід» студент повинен

знати:

- цінності вищої освіти для розвитку суспільства, демократії;
- провідні характеристики Болонського процесу у вищій освіті країн Європи і світу;
- основні характеристики системи вищої освіти зарубіжних країн;
- фактори, що зумовлюють особливості вищої освіти конкретної країни;
- можливі моделі організації і управління у зарубіжних ВНЗ;
- оптимальну змістову і процесуальну сторони навчання у ВНЗ зарубіжних країн;
- ефективні напрями реформування професійної освіти;
- найефективніші методи дослідження проблем компаративістики;

уміти:

- ефективно використовувати методи дослідження компаративістики;
- аналізувати і порівнювати системи вищої освіти окремих країн, статистичні факти, явища;
- узагальнювати й робити висновки про стан розвитку зарубіжних систем вищої освіти;
- визначати можливості і умови запозичення зарубіжного досвіду у вітчизняну освітню практику;
- виголошувати, обговорювати і відстоювати думку в письмовій і усній формі;
- знаходити, аналітично сприймати, систематизувати письмову інформацію з друкованих і електронних джерел

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Фактори, які визначають стан і напрями розвитку вищої освіти у сучасних зарубіжних країнах.

- Тема 2. Провідні моделі управління діяльністю вищих навчальних закладах.
- Тема 3. Форми, методи і технології навчання у вищих закладах освіти зарубіжних країн.
- Тема 4. Регіональні особливості розвитку вищої освіти в світі.
- Тема 5. Вища освіта північноамериканського регіону.
- Тема 6. Вища освіта європейського регіону.
- Тема 7. Вища освіта азійського регіону.
- Тема 8. Перспективи розвитку вищої освіти в світі.
- Тема 9. Професійна підготовка педагогів у зарубіжних країнах.
- Тема 10. Розвиток професійної педагогічної освіти у Європі

Інформаційні технології в управлінні освітніми закладами

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- теорію і практику управління в освіті;
- сутність поняття «освітній менеджмент»;
- сутність стратегічного управління в освіті його етапи, методи, стилі;
- професійні та особистісні характеристики керівника/менеджера освіти;
- сучасні інноваційні технології в управлінні освітніми закладами

уміти:

- дотримуватися демократичного стилю управління освітнім процесом, забезпечувати його цілісність й системність;
- вміти моделювати різні шляхи вирішення практичних завдань;
- застосовувати педагогічно доцільні дії для формування позитивних міжособистісних стосунків на різних етапах розвитку колективу;
- створювати психологічно комфортну атмосферу;
- підтримувати дух партнерства та взаємодії в освітньому процесі,
- здійснювати самоконтроль та самоменеджмент, вносити корективи у власну діяльність, поведінку;
- налагоджувати конструктивні взаємовідносини з педагогічним колективом та партнерами.

Короткий зміст дисципліни (щобуде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Управління освітніми закладами: сутність, основні завдання, оперативне і стратегічне управління.

Тема 1. Теоретико-методологічні основи інноваційного освітнього менеджменту.

Тема 3. Інноваційні методи, форми та засоби управління освітніми закладами.

Тема 4. Менеджер як суб'єкт управління закладом освіти та особистість.

Тема 5. Спілкування як засіб створення психологічно комфортної атмосфери у колективі.

Тема 6. Діагностика готовності до управління закладом освіти.

Контроль та оцінювання результатів професійного навчання

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: понятійно-категорійний апарат педагогіки і психології вищої школи; стратегію розвитку ЗВО; законодавство з питань освіти, вищої освіти, плани і положення ЗВО, відповідного структурного підрозділу, колегіального органу; методологію і методи психолого-педагогічного дослідження; методи збору інформації, її узагальнення, структурування, систематизації; зміст освітньо-професійної програми своєї спеціальності; вимоги та підходи до розроблення навчальних і методичних матеріалів; правила і форми організації освітнього процесу закладу вищої освіти; правила і форми організації освітнього процесу закладу вищої освіти; сучасні методи і технології викладання, що можуть використовуватися для відповідної навчальної дисципліни (технології інтерактивного та дистанційного навчання, інформаційні технології тощо); методи і способи організації індивідуальної та групової роботи студентів під час навчання; методи і способи ефективної комунікації; правила безпеки при проведенні навчальних занять з навчальної дисципліни; методи здійснення індивідуального супроводу наставництва, менторства; методи розроблення критеріїв оцінювання результатів навчання; методи і технології оцінювання результатів навчання; вимоги і правила дотримання академічної доброчесності;

вміти: самостійно проводити пошук інформації та опрацьовувати різні види джерел (наукову, навчальну та навчально-методичну літературу), критично її аналізувати, інтегрувати нові наукові дані у зміст навчальної дисципліни вчасно, у необхідних обсягах і формах, використовувати в педагогічній практиці; аналізувати і вдосконалювати власні методи викладання;

вміти: організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук; адаптувати викладання навчальної дисципліни відповідно до форми здобуття вищої освіти; встановлювати зв'язок змісту навчальної дисципліни з актуальними потребами суспільства, науки та ринку праці;

викладати зміст навчальної дисципліни в обсягах, оптимально придатних для сприйняття студентами і здобуття ними очікуваних результатів навчання, проводити заняття різних видів в різних умовах (аудиторне, дистанційне, змішане навчання); обирати види навчальних занять, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни; викладати із застосуванням сучасних і ефективних методів і технологій, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни (технології інтерактивного та дистанційного навчання, інформаційні технології тощо); використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності;

вміти визначати цілі оцінювання, розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання відповідно до цілей оцінювання і специфіки навчальної дисципліни; планувати і організовувати, оцінювання результатів навчання із застосуванням методів і технологій, що найкраще відповідають цілям оцінювання, змісту і характеру навчальної дисципліни, її окремих складників; складати завдання для контролю знань (в т.ч. завдання у тестовій формі) з навчальної дисципліни;

вміти: взаємодіяти зі студентами на засадах партнерства та взаємоповаги; допомагати студенту адаптуватися до умов навчання; формувати у студента навички етичної та соціально відповідальної поведінки; контролювати дотримання вимог і правил **академічної доброчесності** студентами під час проведення оцінювання результатів навчання; аналізувати і обговорювати зі студентами обсяг і характер здобутих ними результатів навчання з дисципліни або її складників за результатами оцінювання; обґрунтовувати і обговорювати зі студентами способи покращення їхніх результатів навчання; консультувати студента щодо дотримання вимог і правил академічної доброчесності; контролювати дотримання студентом вимог і правил академічної доброчесності; надавати групові та індивідуальні консультації студентам з питань змісту та вивчення навчальної дисципліни, самостійної та аудиторної роботи, практичної підготовки; консультувати студента з питань вибору навчальних дисциплін, самоорганізації в процесі навчання, його професійного самовизначення; виявляти, аналізувати та враховувати вимоги й очікування студентів, роботодавців для оновлення програми навчальної дисципліни;

вміти: використовувати діагностичні методики для дослідження особистості студента (а також власної) та колективу студентської академічної групи, досліджувати стиль педагогічної діяльності, аналізувати отримані результати і робити необхідні висновки, складати програму саморозвитку та самовдосконалення;

вміти: реалізувати ефективну комунікацію як майбутній викладач/академічний наставник в умовах полікультурного середовища; підтримувати і стимулювати дискусію та самостійну думку студентів під час навчальних занять; організовувати індивідуальну та групову роботу з використанням методів і способів, які дозволяють розвивати здібності, враховувати психологічні особливості та освітні потреби студентів;

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Педагогіка та психологія вищої школи як галузь наукових знань

Тема 2. Психолого-педагогічні особливості діяльності учасників освітнього процесу у ВШ

Тема 3. Система вищої освіти в Україні

Тема 4. Процес навчання у ВШ.

Тема 5. Форми організації та методи навчання у вищій школі

Тема 6. Психолого-педагогічні особливості виховної роботи у вищій школі

Культура управлінського спілкування

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Психологія і педагогіка вищої школи; Освіта в полікультурному суспільстві
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття.
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

- орієнтуватися в змісті базових наукових понять курсу;
- усвідомлювати роль ефективної управлінської діяльності в реформуванні сучасної вищої освіти держави;
- аналізувати стилі управління і типи менеджерів у західній і вітчизняній практиці ділових стосунків;
- набути комунікативних умінь, навичок самоаналізу і саморегуляції педагогічної взаємодії;
- володіти культурою ділового спілкування: ведення бесіди, телефонної розмови, ділових переговорів, дискусії, активного й пасивного слухання;
- розуміти роль керівника у творенні позитивного іміджу освітнього закладу в конкурентних умовах і формуванні сприятливого психологічного клімату в педагогічному колективі;
- володіти навичками самоаналізу й самодіагностики комунікативності як важливої особистісно-професійної якості;
- здійснювати добір діагностичних методик з дослідження особистісних лідерських умінь, культури управлінського спілкування студентів і визначати придатність особи до управлінської діяльності на основі діагностики та інтерпретації результатів.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Управління як галузь знань, сфера практичної діяльності і навчальна дисципліна.
- Тема 2. Культура управлінського спілкування.
- Тема 3. Ефективність управлінського спілкування.
- Тема 4. Психологічний феномен управління.
- Тема 5. Стилi сучасного управління.
- Тема 6. Загальні принципи ефективності управлінської діяльності.

- Тема 7. Специфіка ділового спілкування і педагогічної комунікативної взаємодії.
- Тема 8. Роль керівника у творенні іміджу освітнього закладу.
- Тема 9. Культура спілкування в закладі освіти.
- Тема 10. Педагог як менеджер освітнього процесу.

Моделювання професійної підготовки і діяльності фахівців

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Психологія і педагогіка вищої школи; Освітній менеджмент
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проектор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- нормативно-законодавчу базу, яка регулює і супроводжує організацію компетентнісно орієнтованої моделі підготовки фахівців;
- сутність зв'язку якості вищої освіти із реалізацією принципів академічної доброчесності і свободи;
- сутність та призначення моделей в освіті;
- сутність моделювання в педагогічних системах;
- принципи побудови моделі освітньої та професійної підготовки фахівця;
- складові моделювання змісту підготовки та діяльності
- теорії формування і дидактичні моделі змісту освіти;
- сутність освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців;
- особливості освітньо-професійної програми та методичні засади її розробки;
- сутність моделювання змісту циклів підготовки майбутніх фахівців;
- інформаційну базу освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців;
- зміст і структуру навчальних планів (їх основну і вибірково складові);

уміти:

- визначати структурно-логічні зв'язки розділів навчальних дисциплін;
- визначати цілі навчання за навчальною дисципліною;
- визначати рівень сформованості предметних умінь, критерії оцінювання досягнень;
- визначати зміст навчання за навчальною дисципліною та добирати адекватні форми і види проведення занять;
- визначати форми і види контролю ступеню досягнення цілей підготовки за навчальною дисципліною;
- розробляти компоненти інформаційно-методичного забезпечення;
- аналізувати ОПП, навчальні плани, робочі програми;

- аналізувати робочі програми дисципліни щодо наявності в них обов'язкових складових;
- проектувати індивідуальні освітні траєкторії з урахуванням студентоцентрованого підходу;
- пропонувати механізми дієвості реалізації принципів академічної доброчесності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Загальне поняття феномену діяльності та її моделювання.

Тема 2. Аналіз соціальної діяльності фахівця.

Тема 3. Аналіз професійної діяльності фахівця.

Тема 4. Загальна схема побудови моделі фахівця та його професійної діяльності.

Тема 5. Проектування професійної діяльності викладача вищої школи як соціально значущий процес та пріоритетне завдання.

Тема 6. Загальна схема формування змісту й циклів навчання.

Тема 7. Цілі освітньої та професійної підготовки за спеціальностями і спеціалізаціями.

Тема 8. Формування циклів освітньої та професійної підготовки.

Тема 9. Оптимізація структурно-логічної схеми підготовки фахівця.

Тема 10. Упорядкування сукупності нормативних і варіативних дисциплін.

Моніторинг якості освіти

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- зміст поняття «моніторинг», «якість освітнього процесу»;
- основні характеристики моніторингу як методу оцінювання;
- структуру моніторингу якості освіти за різними напрямками досліджень;
- види та рівні моніторингу;
- принципи, особливості та етапи проведення моніторингових досліджень;
- основні характеристики методів педагогічних вимірювань

уміти:

• використовувати методи збору первинних даних: спостереження, опитування (анкетування та інтерв'ювання), фокус-група, тестування, портфоліо, есе тощо.

• використовувати методи збору вторинних даних: вивчення документації (навчального закладу, медичних карток учнів або студентів тощо), дані статистичної звітності (державної, відомчої), інші звітні документи за результатами інших досліджень, підсумків роботи установи, тематика яких стосується напрямів конкретного моніторингового дослідження.

• застосовувати методи математичної статистики та аналізу інформації (кореляційний аналіз, факторний аналіз).

Короткий зміст дисципліни (щобуде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Якість освіти як об'єкт моніторингу

Тема 2. Теоретико-методологічні основи моніторингу

Тема 3. Нормативно-правова база моніторингу.

Тема 4. Міжнародні моніторингові дослідження.

Тема 5. Використання сучасних статистичних методів в процесі моніторингу

Тема 6. Педагогічний моніторинг як інструмент керування освітнім процесом.

Педагогіка сімейного виховання

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1,2
Обсяг дисципліни у кредитах*	3 кредити
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	«Загальна психологія», «Педагогіка»
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Робоча програма дисципліни, методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи, підручники і посібники з основ сімейного виховання, національні та міжнародні нормативно-правові акти, Сімейний кодекс України, навчальні фільми, інтернет-посилання.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації.
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

- вміння встановлювати злагоджену взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями на засадах партнерства;
- вміння визначати педагогічний сенс взаємодії школи із родиною;
- вміння застосовувати принципи особистісно-орієнтованої педагогіки;
- знання про специфіку сімейного виховання;
- здатність якісно забезпечувати ефективність власних дій у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дитині з особливими освітніми потребами;
- здатність аналізувати чинники виховання в конкретній сім'ї і для кожної дитини зокрема;
- здатність передбачати можливості негативного впливу сім'ї на розвиток дитини та коригувати його;
- вміння встановлювати партнерські відносини з родиною вихованців та орієнтуватися в методах педагогічного впливу батьків та доцільності їх використання.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Сім'я – основний інститут становлення та розвитку особистості.

Сімейна педагогіка як частина соціальної педагогіки. Проблеми

сучасності, пов'язані з родиною та сімейним вихованням. Визначення сім'ї. Поняття про сім'ю як малу соціальну групу. Особливості та перспективи розвитку сучасної родини.

Тема 2. Функції та типологія сучасної сім'ї.

Основні етапи розвитку і життєдіяльності сім'ї. Функції сучасної сім'ї. Типологія сімей. Стилі сімейного виховання.

Тема 3. Роль членів родини у вихованні та спілкуванні дитини.

Функції членів родини щодо виховання дитини. Відповідальність батьків за виховання дитини, їхній авторитет. Поняття «батьківське спілкування» : функції, принципи. Правила та культура батьківського спілкування.

Тема 4. Сім'я як об'єкт соціальної роботи.

Соціально-педагогічна діяльність соціального педагога в роботі з родиною. Програма допомоги родині. Напрями та зміст роботи соціального педагога з проблемними сім'ями.

Тема 5. Проблеми родинного виховання дітей з особливими освітніми проблемами.

Сім'я і її роль у соціалізації дитини з особливими потребами. Батьки та інклюзія.

Тема 6. Методика сімейного виховання.

Умови ефективного сімейного виховання. Завдання, зміст і методика виховання дітей у родині. Характеристика методів сімейного виховання.

Тема 7. Особливості виховання дітей у різних типах сімей.

Специфіка виховання дітей в багатодітній та неповній родині. Виховання прийомних дітей. Особливості виховання обдарованих і талановитих дітей у сім'ї.

Тема 8. Негативні тенденції у процесі сімейного виховання.

Проблеми жорстокого поводження з дітьми у сім'ї. Розлучення та їх вплив на формування особистості дитини. Можливості вирішення протиріч між батьками і дітьми.

Тема 9. Виховний потенціал сім'ї.

Поняття материнства. Роль матері у вихованні сина. Роль матері у вихованні доньки. Місія батька в українській родині : традиції і сучасність.

Тема 10. Педагогічна взаємодія з батьками в умовах індивідуального виховання.

Зарубіжний досвід педагогічної взаємодії з сім'єю в умовах індивідуального виховання. Педагогічна взаємодія з батьками у підготовці дітей до школи.

Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Психологія і педагогіка вищої школи; Освітній менеджмент
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» студенти повинні: **знати:**

- сутність основних понять (педагогічна майстерність, професійна компетентність, педагогічні здібності, педагогічна техніка, педагогічна культура, імідж викладача, педагогічне спілкування тощо) та їх взаємозв'язок;
- структуру педагогічної майстерності викладача вищої школи;
- структуру педагогічної техніки викладача вищої школи;
- вимоги до особистості сучасного викладача вищої школи;
- характеристику, специфіку, функції, стилі та культуру педагогічного спілкування;
- структуру педагогічної взаємодії та стилі взаємодії у конфлікті;
- основи взаємодії та взаєморозуміння в контексті професійного спілкування викладача;

уміти:

- визначати основні категорії педагогічної майстерності;
- чітко формулювати і диференціювати схожі поняття та терміни, вільно використовуючи їх у професійній мові;
- розрізняти та характеризувати рівні педагогічної майстерності;
- аналізувати та розв'язувати педагогічні задачі та ситуації;
- визначати та надавати характеристику стилям педагогічного спілкування;
- аналізувати наслідки різних стратегій взаємодії викладача із студентом та обрати оптимальну стратегію взаємодії;
- здійснювати самоаналіз професійної компетентності та рівня педагогічної майстерності на основі чого створювати програми власного розвитку.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Основні поняття педагогічної майстерності та їх взаємозв'язок.

Тема 2. Людиноцентризм як підвалина педагогічної майстерності викладача.

Тема 3. Поняття про педагогічну задачу. Аналіз та розв'язування педагогічних задач та ситуацій.

Тема 4. Поняття педагогічної техніки. Особливості засвоєння прийомів педагогічної техніки.

Тема 5. Стилi та культура педагогічного спілкування у вищій школі.

Тема 6. Поняття педагогічної взаємодії. Стилi взаємодії.

Тема 7. Акторська майстерність викладача

Тема 8. Імідж викладача.

Тема 9. Акмеологія у педагогічній діяльності викладача.

Тема 10. Поняття про тайм-менеджмент та самоменеджмент у професійній діяльності викладача.

Професійна етика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Педагогіка і психологія вищої школи, Освітній менеджмент, Освіта в полікультурному суспільстві
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор.
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

Знати основні поняття та категорії етики, сутність, основні принципи та категорії професійної етики. Формувати етичну компетентність викладача вищої школи. Знати особливості моральної свідомості та педагогічного такту викладача ЗВО; основні принципи та норми етичної поведінки викладача вищої школи стосовно професії, здобувачів освіти, колег, підлеглих. Розуміти етичні засади професійного вдосконалення викладача вищої школи та чітко усвідомлювати ціннісні орієнтації та моральні ідеали сучасного українського суспільства. Здійснювати діагностику, самооцінку та регулювання власної професійної поведінки та діяльності. Вміти моделювати зразки моральної поведінки викладача вищої школи у різних педагогічних ситуаціях.

Короткий зміст дисципліни (щобуде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Загальні засади педагогічної етики.

Тема 2. Професійна етика та моральна свідомість особистості педагога.

Тема 3. Основні категорії педагогічної етики.

Тема 4. Характеристика професійних моральних норм діяльності викладача та педагогічні табу.

Тема 5. Моральні проблеми педагогічної діяльності.

Тема 6. Основні правила і норми поведінки викладача ЗВО в різних системах спілкування.

Тема 7. Особливості етичної поведінки педагога в різних педагогічних ситуаціях.

Тема 8. Технологія індивідуального педагогічного впливу викладача на студентів згідно з нормами педагогічної етики.

Професійне педагогічне спілкування

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Педагогіка і психологія вищої школи, Освіта в полікультурному суспільстві
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції та практичні заняття.
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

- знати закономірності, механізми, прийоми і засоби ефективної педагогічної взаємодії на рівні «викладач – студент»;
- орієнтуватися в стильових відмінностях спілкування та особливостях суб'єкт-суб'єктної взаємодії в педагогічному процесі вищої школи;
- набути комунікативних, інтерактивних і перцептивних умінь і навичок педагогічної взаємодії;
- застосовувати риторичні навички у викладацькій діяльності та веденні дискусії з освітніх проблем;
- оволодіти основними комунікативними техніками й технологіями як інструментом педагогічної майстерності;
- засвоїти способи конструктивного реагування на конфліктні ситуації в освітньому професійному середовищі;
- використовувати діагностичні методики в системі професійного педагогічного спілкування;
- усвідомлювати роль спілкування у власному професійному становленні й саморозвитку.

Короткий зміст дисципліни (щобуде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Спілкування як соціальний феномен і психолого-педагогічна проблема.
- Тема 2. Вербальне професійне педагогічне спілкування.
- Тема 3. Невербальне професійне педагогічне спілкування.
- Тема 4. Види і форми педагогічного спілкування.
- Тема 5. Засоби впливу і протистояння впливам у професійному педагогічному спілкуванні.
- Тема 6. Стильові і субординаційно-рольові взаємостосунки. Моделі взаємодії в освітньому професійному середовищі.
- Тема 7. Особливості педагогічного спілкування у вищій школі. Суб'єкт-

суб'єктний характер педагогічної взаємодії на рівні «викладач – студент».

Тема 8. Конфлікти в процесі педагогічного спілкування і взаємодії: суть, причини, способи реагування, превентивні заходи.

Тема 9. Культура професійного педагогічного спілкування. Етика взаємостосунків у закладах освіти.

Тема 10. Методики дослідження та діагностики комунікативних здібностей студентів.

Системний та інтегративний підходи в освіті

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проектор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач магістерського ступеня повинен **знати:**

- основні категорії та сутність системності та інтегративності як методологічних принципів розвитку освіти і науки;
- сутність освіти як системи, педагогічного процесу як системи, методики та методів системного аналізу;
- особливості застосування інтегративності у процесі створення інтегрованих навчальних курсів;
- еволюцію становлення поняття системи, системні принципи;
- сутність системного підходу до організації навчання у вищій школі; сутність системного підходу до організації науково-дослідної роботи студентів;
- сутність системного підходу як інтегративного у вищій школі; інваріанти системного підходу у вищій школі; сутність інтеративного підходу до розуміння педагогічних явищ;

уміти:

- визначати мету і планувати основні заходи щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі на засадах системного та інтегративного підходів;
- проектувати систему навчальних занять у вищій школі;
- здійснювати добір адекватних до цілей заняття форм і методів, засобів і технологій навчально-пізнавальної та виховної діяльності в студентському та творчому колективах;
- забезпечувати системність педагогічних впливів з метою формування бажаних професійно-особистісних якостей студентів;
- використовувати на практиці знання про системний аналіз та інтегративність у проектуванні навчальних занять;

- розробляти інтегровані курси на засадах системності та міжпредметних зв'язків; використовувати навички системного аналізу та інтегративності до моделювання педагогічних явищ (дидактичного, виховного, науково-дослідного, творчого процесів; проектування, навчально-пізнавальної діяльності студентів, організацію та управління навчально-пізнавальною діяльністю, моделювання освітнього (інноваційного) середовища та продуктивної (творчої) взаємодії, діагностику ефективності освітнього процесу тощо.

Короткий зміст дисципліни (щобуде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Поняття про системний підхід. Історико-культурні етапи розвитку понять системного підходу.

Тема 2. Системний підхід як методологічний у організації наукових педагогічних досліджень.

Тема 3. Системний підхід у вищій школі. Принципи організації та управління освітнім процесом у вищій школі на засадах системного підходу.

Тема 4. Загальні та специфічні особливості використання системного підходу до аналізу та моделювання професійної підготовки та діяльності фахівця.

Тема 5. Поняття про інтегративний підхід. Історико-культурні етапи розвитку понять інтегративного підходу.

Тема 6. Методологічні засади інтеграції знань та їх вплив на розвиток і формування змісту освіти.

Тема 7. Використання інтегративного підходу у вищій школі.

Тема 8. Інтегративний підхід у сучасній освіті. STEN-освіта: реалії сьогодення та перспективи.

Тема 9. Системність та інтегративність як принципи організації та управління навчально-пізнавальною, науково-дослідною та самостійною роботою студентів.

Тема 10. Застосування системного та інтегративного (міжпредметних зв'язків) підходів до розроблення інтегрованих курсів.

Студентоцентрований підхід у вищій школі

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Студентоцентрований підхід у вищій школі» студенти повинні: **знати:**

- особливості предметної ідентифікації студентоцентрованого підходу у вищій школі;
- напрями реалізації студентоцентрованого підходу;
- сутність студентоцентризму, як соціокультурного феномену;
- методологічні засади студентоцентризму;
- цілі, цінності, ідеали та результати освіти;
- вплив освіти на розвиток особистості і суспільства;
- основні завдання реалізації студентоцентризму;
- про якість освіти як складова освітнього та суспільного розвитку;
- результати освіти та критерії їх оцінки;
- володіти цілісним обсягом знань про можливості і права студентів у розбудові сучасної вищої освіти;
- про проєктування індивідуальної траєкторії освітнього розвитку

уміти:

- приймати участь у забезпеченні якості освіти, у проведенні анкетувань студентів;
- приймати участь у обговоренні освітніх програм;
- організувати і проводити наукові дослідження за кафедральними науково-дослідними тематиками ;
- вирішувати конфліктні ситуації;
- створювати індивідуальні траєкторії освітнього процесу;
- пропонувати зміни до освітніх програм. .

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Основні поняття студентоцентризму.

- Тема 2. Філософські засади ідеї студентоцентризму.
- Тема 3. Нормативно-правове регулювання студентоцентризму.
- Тема 4. Вища школа у контексті сучасних тенденцій розвитку освіти.
- Тема 5. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності.
- Тема 6. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.
- Тема 7. Науково-дослідна робота студентів магістратури.
- Тема 8. Виховна робота у закладі вищої освіти.
- Тема 9. Академічна мобільність: дієві механізми її впровадження.
- Тема 10. Академічна доброчесність та студентоцентризм: автономність та відповідальність

Теоретико-методологічні основи професійної освіти

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- мету, завдання, методологічні підходи і принципи професійної освіти;
- джерела розвитку професійних освітніх систем;
- сучасну сферу професійної освіти як об'єкт наукового дослідження;
- правові засади професійної освіти: концепція розвитку професійної освіти в

Україні та шляхи вдосконалення освітнього процесу у вищій школі; організаційно-педагогічні засади ступеневої освіти; законодавство України про освіту тощо;

- методи проведення дослідницького пошуку у професійній освіті;

уміти:

- формувати науковий світогляд та методологічну культуру майбутніх фахівців;

- володіти сучасними інноваційними та традиційними методами професійної підготовки майбутніх фахівців;

- створювати психологічно комфортну атмосферу для всіх учасників освітнього процесу;

- володіти сучасними методами досліджень у професійній освіті;

- проводити діагностику власної готовності до інноваційної професійної діяльності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ до методології професійної освіти.

Тема 2. Теорія і практика професійної освіти

Тема 3. Професійно-педагогічна культура викладача закладу професійної освіти

Тема 4. Організація науково-дослідної роботи у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців.

Тема 5. Готовність майбутніх фахівців до професійної діяльності

Тема 6. Діагностика готовності майбутніх фахівців до інноваційної професійної діяльності.

Управління розвитком особистості у системі вищої освіти

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	1
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проектор
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Здобувачі повинні знати особливості розвитку людини та культури як базової основи управління розвитком людини, сутність управління розвитком особистості у вищій школі, особливості розвитку психічних механізмів, механізми особистісного розвитку, управління розвитком персоналу в закладах вищої освіти; концепції вищої освіти та концепцію і місію закладів вищої освіти, модель управління розвитком персоналу організації, фактори, що впливають на управління розвитком особистості, методику дослідження факторів, що впливають на управління розвитком персоналу, технології професійного розвитку і самовизначення людини, розвиток професіоналізму персоналу організації, професійно важливі якості як об'єкт розвитку; кар'єра людини як засіб вдосконалення ресурсу організації, становлення і розвиток професіоналізму в процесі навчання, самовизначення людини як поняття, мотивація самовизначення, маркетинг персоналу організації як філософія розвитку кадрів, визначення потреб у навчанні та розвитку персоналу, загальна схема визначення потреб, потреби в розвитку управлінського персоналу, методи та процедури оцінки потреб, характер втручання в процес особистісного розвитку, механізм стратегічного управління розвитком персоналу, методи управління, функції управління розвитком персоналу, розвиток мисленнєвого механізму персоналу управління, методи стратегічного управління розвитком персоналу, організаційна культура як організаційно стабілізуючий метод, рефлексивне управління розвитком особистості, інформаційно-психологічне управління розвитком, сценарне планування розвитку персоналу.

Повинні уміти визначати особливості розвитку психічних механізмів, механізмів особистісного розвитку, обґрунтовувати компоненти освітніх концепцій та моделі управління розвитком персоналу організації, досліджувати фактори, що впливають на управління розвитком людськими ресурсами та

розвитком особистості, планувати і організовувати заходи щодо професійного розвитку особистості і самоуправління, забезпечувати сценарне планування розвитку персоналу, визначати потреби у навчанні та розвитку персоналу, потреби в розвитку педагогічного і управлінського персоналу, застосовувати методи та процедури оцінки потреб, застосовувати методи та процедури оцінки потреб, здійснювати інформаційно-психологічне управління розвитком особистості, оцінювати завдання підвищення ефективності використання і розвитку персоналу, володіти сучасними технологіями управління персоналом, навичками наставництва, технологіями координації розвитку персоналу в організації.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Загальні підходи до проблеми розвитку особистості.

Тема 2. Поняття розвитку особистості як об'єкту управління.

Тема 3. Сутність управління розвитком особистості.

Тема 4. Розвиток професіоналізму в процесі навчання.

Тема 5. Роль особистості в соціальній взаємодії (командна робота, лідерство)

Тема 6. Методи управління розвитком особистості.

Тема 7. Особливості стратегічного управління розвитком персоналу в системі вищої освіти

Формування міжетнічної толерантності у студентів

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Психологія і педагогіка вищої школи. Професійно-ділове іншомовне спілкування
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Інформаційне забезпечення	Підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, мультимедійний проєктор, персональні комп'ютери
Форма проведення занять	Лекції, практичні (семінарські) заняття
Форма семестрового контролю*	Залік

Ключові результати навчання(знання, уміння та інші компетентності):

У процесі вивчення дисципліни майбутні магістри педагогіки вищої школи повинні знати: сутність феномену «толерантність», види толерантності, «міжкультурна толерантність», «міжетнічна толерантність». поняття «полікультурне середовище», різноманіття проявів соціальної, особистісної ідентичності; традиції, звичаї, цінності, культуру рідного народу і представників інших етносів; способи продуктивної взаємодії в полікультурному середовищі; способи конструктивного вирішення міжетнічних конфліктів.

Майбутні магістри повинні вміти: застосовувати отримані знання та вміння для вирішення конкретних педагогічних завдань в галузі міжетнічних відносин; досліджувати етнокультурне середовище; працювати в умовах полікультурної різноманітності, поважати права людини в процесі крос-культурної співпраці; налагоджувати міжкультурне спілкування з представниками різних етносів; критично мислити; об'єктивно аналізувати факти, ситуації; проявляти толерантність у веденні дискусій з міжетнічних проблем; приймати альтернативні рішення; виховувати міжетнічну толерантність студентів та школярів; спілкуватися українською та іноземними мовами, використовувати ефективні комунікативні стратегії, формувати у студентів та учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії в полікультурному просторі; попереджати виникнення міжетнічних конфліктів.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Сутністю поняття «толерантність».

Тема 2. Види толерантності.

Тема 3. Функції толерантності.

Тема 4. Міжетнічна толерантність.

Тема 5. Декларація принципів толерантності.

Тема 6. Полікультурне середовище як умова формування міжетнічної толерантності.

Тема 7. Полікультурне середовище освітнього закладу.

Тема 8. Формування міжкультурної толерантності майбутнього вчителя у процесі професійної підготовки.

Тема 9. Особливості навчально-виховної роботи вчителя в полікультурних класах.

Тема 10. Зарубіжний досвід підготовки полікультурного фахівця.